

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	แนวคิดเรื่องมนุษย์ในคัมภีร์ปฐมมุลมูตี
ผู้เขียน	นายวิสิษฐ์ คิดคำส่วน
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ปรัชญา)
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร.พิสิษฐ์ โคตรสุโพธิ์ ประธานกรรมการ อาจารย์ ดร.วิโรจน์ อินทนนท์ กรรมการ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งศึกษาแนวคิดเรื่องมนุษย์ในคัมภีร์ปฐมมุลมูตี ในประเด็นสำคัญ ๔ ประการ คือ ปฐมกำเนิดมนุษย์ ธรรมชาติของมนุษย์ เป้าหมายของมนุษย์และหลักการดำเนินชีวิตของมนุษย์

ผลการวิจัยพบว่า มนุษย์มีปฐมกำเนิดมาจากปุ่สังไคยยะสังคะสีและย่ำอิตถังไคยยะสังคะสี ผู้สร้างมนุษย์ขึ้นมาจากเหงื่อไคลผสมกับธาตุ ๔ คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ จากนั้นจิตวิญญาณก็ได้เข้ามาปฏิบัติอยู่ในตัวมนุษย์แล้วเกิดเป็นมนุษย์ ๓ เพศ คือ อิตถิลิงค์ (มนุษย์ผู้หญิง) ปุงลิงค์ (มนุษย์ผู้ชาย) และนปุงสกลิงค์ (มนุษย์ไม่มีเพศ) แต่อย่างไรก็ตาม ปุ่สังไคยยะสังคะสีและย่ำอิตถังไคยยะสังคะสี ได้สร้างมนุษย์แต่เพียงร่างกายเท่านั้น ส่วนจิตวิญญาณที่มาปฏิสนธิ์นั้นเป็นสิ่งที่มียู่แล้วโดยธรรมชาติ ดังนั้นจิตวิญญาณจึงเป็นธาตุแท้และเป็นสาร์ตณะของมนุษย์

ธรรมชาติของมนุษย์ประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๒ ประการ คือ กายกับจิต ชีวิตมนุษย์เป็นการทำงานร่วมกันของทั้ง ๒ สิ่งนี้จะแยกออกจากกันไม่ได้ นอกจากนี้มนุษย์ยังต้องประกอบด้วยมโนธาตุ หรือความสำนึกในบุญและบาป อันเป็นสิ่งที่เติมเต็มความสมบูรณ์ให้กับมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความแตกต่างจากสิ่งมีชีวิตอื่นๆ

จากโครงสร้างนี้ทำให้มนุษย์มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองไปสู่ความสุขทั้งในโลกียสุขและโลกุตตรสุข ซึ่งโลกุตตรสุขนี้ถือเป็นเป้าหมายสูงสุดของมนุษย์ทุกชีวิต การที่มนุษย์จะไปถึงเป้าหมายนี้ได้มนุษย์จะต้องสั่งสมบุญบารมีด้วยการดำเนินชีวิตตามหลักบุญกิริยาวัตถุ ๓ คือ การให้ทาน การรักษาศีล และการเจริญภาวนา ด้วยความดีเหล่านี้จะติดตัวมนุษย์ และสั่งสมไปเรื่อยๆ จนเมื่อถึงพร้อมแล้วเมื่อใดมนุษย์ก็จะรู้เหตุรู้ผลและบรรลุถึงนิพพานหลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งปวงได้ในที่สุด

Thesis Title	The Concept of Man in <i>The Paṭhamamūlamūlī</i>
Author	Mr. Wisitta Kidkhamsuan
Degree	Master of Arts (Philosophy)
Thesis Advisory Committee	Lect. Dr. Phisit Kotsupho Chairperson Lect. Dr. Viroj Inthanon Member

ABSTRACT

The objective of this research is to study the concept of Man in *The Paṭhamamūlamūlī*. This paper will cover four main topics : the creation of Man, the nature of Man, the highest goal of Man, and the way of life of Man.

From this research, it is understood that man is created from sweat and dirt from Pu Sangaiya Sangkasi and Ya Itthang Gaiya Sangkasi mixed with the four elements: clay, water, wind and fire. Then the spirit entered and animated this form. This form became three beings: man, woman and a gender-less being. Pu Sangaiya Sangkasi and Ya Itthang Gaiya Sankasi only created the physical form but spirit exists already by itself. Thus, spirit is the real element and essence of Man.

Nature of man consists of two aspects: body and mind. These two aspects work jointly and are inseparable. Furthermore, man is made from mind element and awareness of good and evil. This awareness of good and evil is what completes man's perfection and distinguishes man from other beings.

From this structure, man has the potential to develop happiness in *Lokiyasukha* (the mundane world) and happiness in *lokuttarasukha* (the Supermundane world). The *Lokuttarasukha* (the pappiness in the supermundane world) is the highest aim of every Man. To reach this point, Man must collect merit by living according to *Puñṇakiriyā – vatthu* (bases of meritorious action) That is, Man must live according to the three perfections: meritorious action in generosity, meritorious action in observing the precepts and moral behavior, and meritorious action in mental development. The accumulation of this merit will result in the true understanding of the rule of cause and effect. This understanding will cause the meritorious man to reach nirvana and leave this world of suffering.